॥श्रीकृष्णायनमः॥ पानानितु परिस्पृश्य नाव्यंपार
चरैनरैः त्रुटिवालोऽनंचैव कृतकार्पटिकाकृतिम्
२ प्रथमंचाजमेतीर्थे प्रणावेननजलंश्रुचि ॥मंत्रो
क्तं॥ नमोदेवदेवाय शितिकंठायवेधसे रुद्रायचाप
हस्ताय दंडिनेचशूलिनेनमः सरस्वतीचगायत्री
वेदमातागौरीयत्तौ सन्निधानंभवतत्र तीर्थपाप
प्रणाशनी॥श्लो॥ श्लाघ्यांतीर्थेनमस्कृत्यादीनालभेत
ततः तीर्थजलंगृहीत्वा तीर्थोक्षतानुहैस्तंनं मिंप

रिपस्य पाणिपादमुखानिचप्रक्षाल्य सपवात्र
तपुष्पफलपुतेहिरण्यंजलं चगृहीत्वापठेत् ॐ
ब्रह्मकमंडलुसंभूते गंगे त्रिपथगामिनी त्रैलो
क्यवंदिते देवि गृहाणार्घ्यं नमोस्तु ते ॥ गंगायै ए
षोर्घः॥ गंगा गंगेति यो ब्रूयात् योजनानां शतै
रपि मुच्यते सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति ॥ श्री
ने नैनव॥ सूर्यस्य तनया देवि धर्मराजसहोदरि का
लिंदी सह संयुक्ता अर्घं गृहाण नमोस्तु ते ॥ यमुना ग्रहाण

यैऐषवोर्घ्यः॥२॥ गंगायमुनयोर्मध्ये यत्रगुप्तास
रस्वती त्रैलोक्यवंदिते देवि वेण्यैऽर्घ्यं नमोस्तु
ते॥सरस्वत्यैऐषवोर्घ्यः॥ ३ एवंयथासंगवत्यै
अर्घ्यं दत्वा नमोगंगेमहागंगे महादेवस्यवल्लभे
वहतेत्वोसदादेवी भागीरथिनमोस्तुते १ नमा
मिगंगेतवपादपंकजंसुरासुरैर्वंदित विश्वरूपम्
भुक्तिंचमुक्तिंचददासिनित्यं भावानुसारेणसदान
राणाम्॥ श्रीभागंगाचैत्रमस्तकम्॥ ततः श्रावण्या॥

सि॰वि
२

प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य तीर्थस्नानप्राय
श्चित्ताधिकारसिध्यर्थं मलस्नानमहं करिष्ये ॥ इ
तिसंकल्प्य ॥ अमंत्रं त्रिःस्नात्वाचम्य बहिरागत्य क्लि
न्नवासाश्चनुं गृहान्: ब्रह्मदंडद्रव्यं तिलकुशांश्च गृ
हीत्वा ॥ समस्तसंपद्दित्यादिचतुःश्लोकानुपठित्वा ॥
यावतीर्वै देवतास्ताः सर्ववेदविदिब्राह्मणे वसंति
तस्माद्ब्राह्मणेभ्यो वेदविद्भ्यो दिवे दिवे नमस्कुर्या
न्नाश्लीलं कीर्तयेदेता एव देवताः प्रीणाति ॥ इति

निःशब्दलिङ्गमाज्ञाप्यप्रसन्नदंड पुरोधसोहस्ते दत्वा नम
स्कृत्य ततस्तौ दण्डं गृहं महाकायकल्पांतदहनोपम
भैरवाय नमस्कार्य्यमनुज्ञां दातुमर्हसि ॥ इति भैरवं नम
स्कृत्य ॥ संकल्पं कुर्यात् ॥ पूर्वोक्तएवं गुणविशेषणवि
शिष्टायां पुण्यतिथौ ऽमुकगोत्रोत्पन्नो ऽमुकशर्मा
हं मम इहजन्मनि जन्मांतरे वा संचितानां बुद्धिपूर्वका
णामबुद्धिपूर्वकाणां च मनोवाक्कायकृतानां ब्रह्मह
रि त्यादिमहापातकानां मध्ये संभावितानां बहुकालाभ्य

स्नानोउपपातकानांचनिरासार्थंतथाचममसमस्त
पितृणांविष्णुलोकप्राप्तिकामः श्रीविश्वेश्व
रप्रीत्यर्थंकार्त्तपोमुत्तरवाहिन्यांगंगायामरुणो
दयेस्नानमहंकरिष्ये त्रिःस्नात्वा द्विराचम्यपुनस्त्रि
कालौस्मृत्वा ममजन्मप्रभृतिअद्यदिनंयावत्ज्ञा
ताज्ञातकामाकामसकृद्सकृत्कृतकायिकवाचिक
वाचिकमानसिकसांसर्गिकस्पृष्टास्पृष्टभुक्ताभुक्तपीतापी
त सकलपातकोपपातकलघुपातकसंकलीकरण

मलिनीकरणं अपात्रीकरणं जातिभ्रंशकरं प्रकी
र्णकं पातकानां मध्ये संभावितपातकानां निरासा
र्थं अमुकतीर्थस्नानयात्रांगभूतं अमुककृछ्राम्नाय
द्रव्यं यस्मैकस्मैब्राह्मणाय दातुमहमुत्सृजे तेन ततः
मुंडनं कारयेत् ॥ तत्रायं संकल्पः ॥ पापविच्छेदनीयं नखरो
मसमानसंख्यवर्षसहस्रावच्छिन्नममसमस्तपितृ
णां स्वर्गप्राप्तिमहीतलकामो गंगायां समस्तपापक्षया
र्थं वपनमहं करिष्ये ॥ इति संकल्पः ॥ आत्मनः सुखकाम

क्षौरविधि

ति॰वि वापितॄणां मुक्तिहेतवे वपनं कारयिष्यामि तीरेहंज
४ वजान्हवी १ यानिकानिच पापानि ब्रह्महत्यासमा
निच केशानाश्रित्यष्ठंति तस्मात्केशान्वपाम्यहम्
२ महापापोपपापाद्याः केशलोमनखाद्विजाः
क्षुरादिछिन्नसर्वांगास्तेमेदोषाः पतंत्वधः ३ यावं
तिनखरोमाणि वापुनाग्रेरितानिच पतंतिजान्हवी
तोयेनराणांपापकर्मणाम् ४ तावद्वर्षसहस्राणि
स्वर्गलोकेमहीयते गंगांप्राप्यसरिछ्रेष्ठांकंपंतेपाप

संवपां ५ केशानाम्निपतिष्ठंतितस्मात्तितस्मात्के
शान्वपाम्यहम् केशानांयावती संख्या छिन्नानोंगा
न्हवाजिले ६ तावद्वर्षसहस्राणि त्रं स्वलोके महीपते
दक्षिणकर्णमूलमारभ्य शिरोवपनम् उदकसंस्थान
स्वादिनिक्षेपणमपिउदकसंस्थमेव शिखाकक्षोपस्थ स्थ
र्जेनखरोमाणिवापयित्वा केशान्खादित्तीर्थे निक्षि
पेत् ततः प्राङ्मुखोद्वादशांगुलदंतकाष्ठं गृहीत्वा
आमुखेलंपयशोबलं श्रीः प्रजाः पशून्वसूनिच ब्रह्मप्रज्ञांच

नी·वि मेधां बलं च नो देहि वनस्पते ॥इति मंत्रेण दंतकाष्ठं सं
पृ प्रार्थ्य॥ मुखदुर्गंधिनाशाय दंतानां च विशुद्धये ष्ठी
वनाय च मात्राणां कुर्वेहं दंतधावनं॥इति मंत्रेण दंत
काष्ठेन दंतान्संशोध्य जिह्वामुल्लिख्य तत्क्षिप्त्वा
द्वादशगंडूषान्कृत्वा दशस्नानानि कुर्यात् तद्यथा
पूर्वं· पुण्यतीर्थे तीर्थस्नानं गंगात शरीरशुद्ध्यर्थं
भस्मस्नानं महं करिष्ये भस्म हस्ते गृहीत्वा सर्वेषा
मेव देवानां पूज्यो हृद्योत्र देवता तस्मात्पवित्रं भस्मे

वेतेभ्यस्त्वांनमघापहम्‌ अग्निरितिनमस्ते वायुरिति
नमस्ते जलमितिनमस्ते स्थलमितिनमस्ते व्योमेतिन
मस्ते सर्वंहवाइदंनमस्तेति ॐमानस्तोकेतनयेमान
आयुषिमानोगोषुमानोअश्वेषुरीरिषः वीरान्मा
नोरुद्रभामितोवधीर्हविष्मंतोनमसाविधेमते॥इ
तिमन्त्रमहेशिषा॥ईशानायनमः॥इतिनमस्कारदेशि॥ नमस्क
षा ॐअश्वक्रांतेरथक्रान्तेविष्णुक्रान्तेवसुंधराशि
रसाधारयिष्यामिरक्षस्वमांपदेपदे १ ॐसहस्रपरमा
इतिभूमिप्रार्थनं

अथमृत्तिकास्नानं

नी·वि
६

देवीशतमूलाशतांकुरा सर्वं हरतु मे पापंदुनोदुः
स्वप्ननाशिनी इतिदूर्वामभिमंत्र उद्धृतासिवराहेण
कृष्णेनशतबाहुना। इतिनदीतटाद्धोछमादाय। ॐका
ण्डात्काण्डात्प्ररोहंतीपरुषःपरिएवानोदूर्वेप्रतनु
सहस्रेणशतेनच याशतेन प्रतनोषिसहस्रेणवि
रोहसि तस्यास्तेदेवीष्टकेविधेमहविषावयम् इ
तिद्धाश्मांदुर्वीमादाय ॐमृत्तिकेहनमेपापंयन्मया
दुष्कृतंकृतम् ॐमृत्तिकेब्रह्मदत्तासिकाश्यपेनाभिमं

त्रिता म्हतिकेदेहेमेपुछित्वयिसर्वंप्रतिछितें म्हति
केप्रतिछिजेसर्वंतिन्मेनिएदम्हतिके तयाहतेनेपा
पेन गछ्छांमिपरमांगतिम्॥इतिदृतीसहितंलोष्टंस्थ
लिएणेरौप्रतिष्टाप्य॥ उंपतंद्रुनयामहेतनोनोभज्ञ
यंकृधि मघवंछ्न्धितवतन्मऊतयेविद्विषोविम्ह
योजहि॥इतिमद्भर्मृत्तिको किंचित्पूर्वस्यांदिशि
क्षिपेत्॥स्वस्तिदाविषस्पतिर्वत्रहाविमधोवशी
वृषेद्रःपुरएतुनःस्वस्तिदाअभयंकरः॥इतिदि शि

नी॰वि ७

ॐ स्वस्तिनइंद्रोवृद्धश्रवाः स्वस्तिनःपूषाविश्ववे
दाः स्वस्तिनस्तार्क्ष्योऽअरिष्टनेमिः स्वस्तिनोवृ
हस्पतिर्दधातु ॥ इतिपश्चिमे ॥ त्रातारमिंद्रमविता
रमिंद्रं हवेहवेसुहवंशूरमिंद्रम् हुवेनुशक्रं
पुरुहूतमिंद्रं स्वस्तिनोमघवाधात्विंद्रः ॥ इतिउ
त्तरे ॥ इतिपूर्वादिनःप्रतिदिशोदूर्वासहितंलोष्टंकिंचि
त्किंचित्क्षिपेत् ॥ ऊर्ध्वऊषुणऊतयेतिष्ठदेवोनस
विता ऊर्ध्वोवाजस्यसनितायदंजिभिर्वाघद्भिर्विह्व

यामहे ऽस्तुध्र्वेम् स्योनापृथिविनोभवान्दक्षरानिवेशनि
यच्छानःशर्मसप्रथाः ॥इत्यध॥ गंधद्वारांदुराधर्षांनित्यपु
ष्टांकरीषिणीम् ईश्वरींसर्वभूतानांतामिहोपह्व
येश्रियम् ॥इतिहस्ताभ्यांकिंचिन्मर्दयेत्हीवा॥ ॐतरणिर्वि
श्वदर्शतोज्योतिष्कृदसिसूर्य विश्वमाभासिरोचन
म् ॥इतिज्योतिष्मा।दर्पंदर्शयित्वा॥ त्र्यंबकंयजामहेसुगं
धिंपुष्टिवर्धनम् उर्वारुकमिवबंधनान्मृत्योर्मुक्षीय
मामृतात् सहस्रशीर्षापुरुषःसहस्राक्षःसहस्रपात्

श्री·वि सभूमिं विश्वतोवृत्वाऽत्यतिष्ठद्दशांगुलम् ॥ इतिद्वा
८ स्योशिरस्त्रालिप्य ॥ ॐ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां
करीषिणीम् ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये
श्रियम् श्रीर्मे भजतु इति ललाटे अलक्ष्मीर्मे
नश्यतु ॥ इत्या भालेप्रद ॥ तिलीकाय हसोप्र
ताल पुनरादाय विष्णुमुखा वै देवाश्छंदोभि
रिमांल्लोकाननपजय्यमभ्यजयन् ॥ इति मुखे ॥

ओजोग्रीवाभिर्निर्ऋत्तिमस्थभिरिंद्र५ स्वप
सावहेन ॥ इतिग्रीवायाम् ॥ महाँ२ इंद्रो वज्र
बाहुःषोडशी शर्म यच्छतु स्वस्तिनोमघवाक
रोतुहंतुपाप्मानंयोऽस्मान्द्वेष्टि यंचवयम्‌द्वि
ष्म ॥ इतिशिवाक्रोः ॥ सोमानं५ स्वरणंकृणुहि
ब्रह्मणस्पते कक्षीवंतंयऔशिजम् ॥ इतिक
क्ष्यो ॥ ॐब्रह्मजज्ञानंप्रथमंपुरस्ताद्विसी

ती·वि
ए

मत्तः सुरथोवेनश्रावः सबुद्धियाउपमाऽ
स्य विघ्नाः सतत्स्य पोनिमसंतश्च विवः ॥ इ
तिस्तानपाठः ॥ विष्णोरराटमसि विष्णोः पृष्ठम
सि विष्णोः श्नप्त्रेस्थो विष्णोः स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवम
सि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा ॥ इति पाठः ॥ शरीरं य
ज्ञशमलं कुशीदं तस्मिन्सीदतु योऽस्मान्द्वेष्टि इति
शरीरे नाभिमें चित्ते विज्ञानम् ॥ ॥

मू ॥ इति नाभिं ॥ पायुर्मेपचितिर्भसत् ॥ इति पायुमू ॥
त्र पोत मन्युस्त्वलंप्रमनोधुनिशिमीवांछरुमा
न्ऋजीषी सोमो विश्वान्यतनभावनानिनार्वागिं
द्रंप्रतिमानानिदेभुः ॥ इति कटिः ॥ वरुणस्यस्कंभन
मसिवरुणस्यस्कंभसर्जनमस्युन्मुक्तोवरुणस्यपा
शः ॥ इति मेढ्रं ॥ आनंदनंदावांडौमे भगः सौभाग्यंप
सः ॥ इत्यंडं यो ॥ ऊर्वैराजेनोरिष्टा विश्वान्यंगानिनृ
नेनुवामेसहनमस्तोश्नस्तुमामासिऽसिः ॥ इति

नी·वि· स्पूर्व्वौ। जंघाभ्यां पद्भ्यां धर्म्मोस्मि विशि राजा प्रतिष्ठितः
१० इति जंघायो।। चरणं पवित्रं विततं पुराणं येन पूतस्त
रति दुष्कृतानि। तेन पवित्रेण सुद्धेन पूता अति पाप्मान
मरातिं तरेम।। इति चरणयो।। इदं विष्णुर्व्विचक्रमे त्रे
धा निदधे पदम्। समूढमस्य पांसुरे।। इति पादयो।।
त्रीणि पदा विचक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः अतो धर्म्मा
णि धारयन्।। इति पृथ्वस्तलपादयोः।। सजोषाइंद्र स
गणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहंछूर विद्वान् जहि

शत्रूरपमृधोनुदस्वाथाजेयंकृण्एहिविश्वतोनः॥मृ
त्तिरोपेदूर्वासहितंलोष्ठंशिरसिनिध्याय॥ॐसुमित्रा
नआपओषधयःसंतु दुर्मित्रास्तस्मैभूयासुं॥इति
प्रथमम्॥योस्मान्द्वेष्टि॥इतिद्वितीयम्॥पंचवर्षंद्वि
ष्म॥इतितृतीयम्॥इत्यर्घत्रयं॥दत्वा॥ॐहिरण्यशृं
गेवरुणंप्रपद्येतीर्थंमेदेहियाचितः यन्मयाभुक्तमस
साधूनांपापेभ्यश्चप्रतिग्रहः यन्मेमनसावाचाक
र्मणावादुष्कृतंकृतं तन्मइंद्रोवरुणोबृहस्पतिः

नी·वि·
११

सवितावपुनंतुपुनः पुनः॥इतितीर्थंगत्वा॥नमोग्न
येप्सुमतेनमः इंद्रायनमो वरुणायनमो वारुण्यैन
मो ऽद्भ्यः॥इतिनमस्कृत्य॥यदपांक्रूरंयदमेध्यंयदशां
तंतदपगच्छतात् अत्याशनादतीपानाद्यच्चउग्रात्प्र
तिग्रहात् तन्नोवरुणोराजापाणिनाह्यवमर्शतु
सोहमपापोविरजोनिर्मुक्तोमुक्तकिल्बिषः नाकस्य
पृष्ठमारुह्यगच्छेद्ब्रह्मसलोकतां यश्चाप्सुवरुणःस
पुनात्वघमर्षणः॥इतितीर्थमभिमंत्र्यापादाग्रामा

चम्प ३७ आपोहिष्ठामयोभुवस्तानऊर्जेदधातन
महेरणायचक्षसे योवःशिवःशिवोपरसस्तस्यभाजय
न्वाय आपोजनयथाचनः ॥इतित्रिष्टामिः॥ ॐ हिर
ण्यवर्णाःशुचयःपावकायासुजातःकश्यपोयास्वि
न्द्रः अग्निंयागर्भंदधिरेविरूपास्तानआपःशंस्यो
नाभवंतु यासांराजावरुणोयातिमध्येसत्यानृते
अवपश्यंजनानां मधुश्चुतःशुचयोयाःपावकास्तान
आपशंस्योनाभवंतु यासांदेवादिविकृण्वंतिभक्षं

तै·वि· याअंतरिक्षेबहुधाभवंति याःपृथिवींपयसोदंति
१२ शुक्रास्ताआपसंस्योनाभवंतु यासांदेवादिविकृ
ण्वंतिभक्षंयाअंतरिक्षेबहुधाभवंति याःपृथिवींप
यसोदंतिशुक्रास्ताआपसंस्योनाभवंतु शिवेन
माचक्षुषापश्यतापः शिवयातनुवोपस्पृशतत्वचं
मे सर्वांअग्नींरप्सुषदोहुवेवोमयिवर्चोबलमो
जोनिधत्तः यःपोतासपुनातुमा पुनंतुमादेवजनाः
पुनंतुमनवोधिया पुनंतुविश्वआयवः जातवेदः

पवित्रवन्त पवित्रेणपुनाहिमाशुक्रेणदेवदीद्यतग्र
ग्नेक्रत्वाक्रतूँरनु १ यत्तेपवित्रमर्चिषि अग्नेवितत
तमंतरा ब्रह्मतेनपुनीमहे उभाभ्यांदेवसवितःपवि
त्रेणसवेनच इदंब्रह्मपुनीमहे वैश्वदेवीपुनतीदेव्यागा
त् यस्यैबह्वीस्तनुवोवीतपृष्ठा तयामदंतःसधमा
द्येषु वयंस्यामपतयोरयीणाम् २ वैश्वानरो
रश्मिभिर्मापुनातु वातःप्राणेनेषिरोमयोभूः द्यावापृ
थिवीपयसापयोभिः ऋतावरीयज्ञियेमापुनीतांबृह

ती॰वि
१३

ह्निः सवितस्तेभिः ३ त्रुद्रूवर्विद्धैर्देव मंभ्मभिः अग्ने द
क्षैः पुनाहि मां येन देवा अपुनत येनापो दिव्यं कशः
तेन दिव्येन ब्रह्मणा ३ इदं ब्रह्म पुनीमहे यः पावमानीर
ध्येति ऋषिभिः संभृतं रसम् सर्वं स पूतमश्नाति
स्वादितं मातरिश्वना पावमानीर्यो अध्येति ऋषि
भिः संभृतं रसम् तस्मै सरस्वती दुहे क्षीरं सर्पि
र्मधूदकम् पावमानीः स्वस्त्ययनी ६ सुदुघा हि प
यः स्वतीः ऋषिभिः संभृतो रसः ब्राह्मणेष्वमृतं हितं

हितम् पावमानीर्दिशंतुनः इमंलोकमथोऽमुम्
कामान्समर्धयंतुनः देवीर्देवैःसमाभृता पावमानी
स्वस्त्ययनीः सुदुघाहिघृतश्चुतः ऋषिभिःसंभृतोरसः
५ ब्राह्मणेष्वमृतꣳ हितम् येनदेवाः पवित्रेण आ
त्मानंपुनतेसदा तेनसहस्रधारेण पावमान्यः पुन
तुमा प्राजापत्यंपवित्रम् शतोद्यामꣳ हिरण्मयम्
तेनब्रह्मविदोवयम् पूतंब्रह्मपुनीमहे इंद्रःसुनीती
सहमापुनातु सोमःस्वस्त्यावरुणः समीच्या यमो

नी·वि राजाप्रभ्रष्टोऽस्मि: पुनानुमा गानेवेदामोर्जयेत्पामुनानु
२७ ६॥ इत्येनेनानुवाकेनघोरस्त्रिमानंपिबेत्॥ इमंमेगंगे
यमुनेसरस्वतीशुतुद्रिस्तोमंसचतापरुष्ण्या अ
सिक्न्यामरुद्वृधेवितस्तयार्जीकीयेशृणुह्यासु
षोमया॥ इत्यंसुछेनर्चात्रिरावर्तंपिबेत्॥ ॠत
तंचसत्यंचाभीद्धात्तपसोऽध्यजायत ततोरात्रिरजाय
त ततः समुद्रोअर्णवः समुद्रादर्णवादधिसंवत्सरो
ऽजायत अहोरात्राणिविदधद्विश्वस्यमिषतोव

श्री सूर्याचंद्रमसौ धाता यथापूर्वमकल्पयत् दिवंच पृथ
वीं चांतरिक्षमथो सुवः इत्यघमर्षणसूक्तमेतज्जपि
त्वा सर्वाहाभिमुख्यात्लिः स्नायात् ॥ इति मृत्तिकास्नान
म् ॥ एतावत्पराकौ ॐ अश्वक्रान्ते रथक्रान्ते विष्णुक्रान्ते
वसुंधरा शिरसा धारयिष्यामि रक्षस्व मां पदे पदे भूमि
र्धेनुर्धरणी लोकधारिणी उद्धृतासि वराहेण कृष्णेन
शतबाहुना मृत्तिके हन मे पापं यन्मया दुष्कृतं कृतम्
मृत्तिके ब्रह्मदत्तासि काश्यपेनाभिमंत्रिता मृत्तिके देहि

नी·वि
१५

मेपुष्टिंत्वयिसर्वंप्रतिष्ठितम् मृत्तिकेप्रतिष्ठितेसर्वं
तन्मेनिर्णुदमृत्तिके तयाहतेनपापेनगच्छामिपरमांग
तिम् एतैर्मंत्रैरंगोद्धर्तनमात्रंकृत्वा न ।। ततःआपोहिष्ठे
त्यनेनकुशोदकस्नानंकुर्यात् ।। अथपंचगव्यस्नानं
कुर्यात् । ॐतत्सवितुर्वरेण्यंभर्गोदेवस्यधीमहिधि
योयोनःप्रचोदयात् ।। इतिगोमूत्रम् ।। ॐगंधद्वारांदु
राधर्षांनित्यपुष्टांकरीषिणीम् ईश्वरींसर्वभूता
नांतामिहोपह्वयेश्रियम् ।। इतिगोमयम् ।। आप्यास्व

स्वसमेतुत्ते विश्वतः सोमवृष्णियम् भवावाजस्य सं
गथे ॥ इति क्षीरेण ॥ ॐदधिक्राव्णोऽकारिषंजि
ष्णोरश्वस्यवाजिनः सुरभिनोमुखाकरत्प्रणआयू
ꣳषितारिषत् ॥ इति दध्ना ॥ घृतंमिमिक्षिरेघृतमस्य
योनिर्घृतेश्रितोघृतम्वस्यधाम अनुष्वधमा
वहमादयस्वस्वाहाकृतंवृषभवक्षिहव्यम् ॥ इति घृ
तेन ॥ देवस्यत्वासवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यांपूष्णो
हस्ताभ्यामभिषिंचामि ॥ इति कुशोदकेन ॥ [illegible]

ती·वि
१६

णामंत्रकः स्नानानि ॥ ततः स्नानांगतर्प्पणं कुर्यात्
ॐ ब्रह्मादयो ये देवास्तान् देवांस्तान् देवान् तर्प्पयामि
भूर्द्देवांस्तर्प्पयामि ॥ भुवर्द्देवांस्तर्प्पयामि स्वर्दे
वांस्तर्प्पयामि ॥ भूर्भुवःस्वःदेवांस्तर्प्पयामि
निवीतीभूत्वा ॥ कृष्णद्वैपायनादयो ये ऋषयस्तान्
ऋषींस्तर्प्पयामि २ ॐ भूः ऋषींस्तर्प्पयामि
२ भुवर्ऋषींस्तर्प्पयामि २ स्वर्ऋषींस्तर्प्पयामि
२ भूर्भुवःस्वःऋषींस्तर्प्पयामि २ ॥ प्राचीनावी

सोमः पितृमान्यमोगिरस्वानग्नि ष्वात्ताः कव्यवा
हनादयो ये पितरः स्तान्पितॄंस्तर्पयामि ३ भूः
पितॄंस्तर्पयामि ३ भुवः पितॄंस्तर्पयामि ३
स्वः पितॄंस्तर्पयामि ३ भूर्भुवःसुवः पितॄंस्तर्प
यामि ३ ततः ऐवांधवावांधवायेये ऽन्यजन्म निवां
धवाः येषामुद्धरणार्थायइमंतातोयंदास्यहेमू ॥३
तिसतिलंस्या॥ येऽग्निदग्धायेऽप्यनग्निदग्धा
येवाजाताः कुलेममः भूमौदत्तेनतोयेनतृप्ता यान्तु

वि॰ती॰
१७

परां गतिम् ॥ इति उदकं दत्वा ॥ ये के चास्मत्कुले जाता
अपुत्रा गोत्रिणो मृताः ते गृह्णन्तु मया दत्तं वस्त्रनि
ष्पीडनोदकम् ॥ इत्युत्तरीयवस्त्रं निष्पीड्य ॥ यन्म
या दूषितं तोयं शारीरमलसंभवम् तद्दोषपरि
हारार्थं यक्ष्माणं तर्पयाम्यहं ॥ इति यक्ष्मतर्पणं
कृत्वा ॥ येत्र ते षु च गृह्येषु पितरो ये ष्ववस्थिताः ते
सर्वे तृप्तिमायान्तु मया दत्तं शिखोदकम् ॥ ततः स्व
श्नाचम्य धौतवाससी परिधाय ॥ तद्यथा ॥ शुचि

वोहव्यामरुतःशुचीनां ॥ शुचिं हिनोम्यध्वरं शु
चिभ्यः ऋतेन सत्यमृतसाप आयञ्छुचिजन्मानः शु
चयः पावकाः ॥ आग्निः शुचिव्रततमः शुचिर्विप्रः शु
चिः कविः शुचीरोचतआहुतः उदग्नेशुचयस्तवशु
क्राभ्राजंतईरते तवज्योतींष्यर्चयः ॥ इतिवल्कम
ध्यःप्राश्य ॥ देवस्यत्वासवितुः प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्यां
पूष्णोहस्ताभ्यांमाददे ॥ इतिवज्रमादाय ॥ अवधूत
ं रक्षोवधूता अरातयः ॥ इत्यवधूय ॥ उद्धुपंनात

ती.वि १८ देदसंरेवंवहंतिकेतवः हृस्वरोतिरश्चायसूर्यमू ॥इत्या
क्षिंतंदरीपिल्य॥ आवहंति वितन्वाना कुर्वाणाचीर
मात्मनः वासांसि मम गावश्च अन्नपानेच सर्वदा
ततो मे श्रियमावह ॥इतिवासः॥ परिधापयाम्यास
नेऽरुपविश्य॥ तिलकं कृत्वा संध्यावंदनादि कृत्वा ततो
यथाशक्ति गोदानं दशदानानि कृत्वा ततोऽग्रास्तरोऽस्मो
यथाशक्ति मनुप्रसीदति गोदधात ततः श्रोत छिद्रं ता
प छिद्रं यच्छिद्रं जातकर्मणि सर्वं भवतु मे छिद्रं पस

चेष्टंतिवैद्विजाइति तथास्त्विति प्रतिवचनम्‌ अथ
तीर्थेप्रार्थना महापापौघपापानिउपपातकान
म् तीर्थेउपपातकंपापं गुर्वंङ्गनादिपातकम् बालबाध
हिंसाद्यंपरद्रोहादिकंमया देहाभिमानजंपापंसर्वं
दायनमयाकृतम् भूतंभव्यंनविष्ण्वेच यत्पापंममगा
न्हवी शुष्कमार्द्रंच यत्पापंज्ञानतोऽज्ञानतोकृतम्
मनसाकर्मणावाचा यद्युक्तंपापंमयाकृतम् तस्मा
दशेषपापौघान् त्राहिगांन्हवीसर्वदागतंपापंग

तो॰वि
१५

तः दुःखं तमेवाधिर्बंधनम्। निष्पापो ऽस्म्यधुनाहे
वी प्रसादात्तवेनान्यथा। यस्य स्मृत्यापावनामोतपो
तपो यज्ञ क्रियादिषु न्यूनं संपूर्णतां याति सद्यो वं
दे तमच्युतम्। प्रमादात्कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु
यत्। स्मरणादेवतद्विष्णोः संपूर्णं स्यादिति श्रुतिः
२ अनेन पूर्वविधिना तीर्थस्नानप्रायश्चित्तारव्येन क
र्मणा भगवान् श्रीतीर्थराजस्वरूपी परमेश्वरः प्री
तो ऽस्तु इति श्रीमदाचार्यचरणाब्जसेवकेन सूत्रानुसारेण लिखितम्। स्नान

तीर्थस्नानविधिः

www.vallabhacharyakrupa.org
www.vallabhacharya-agrahara.org